

Møte torsdag den 11. januar 2007 kl. 10

President: L o d v e S o l h o l m

D a g s o r d e n (nr. 39):

1. Innstilling fra Stortingets presidentskap om forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Carl I. Hagen, Per Ove Width og Jan Arild Ellingsen om opprettelse av en sikkerhetskomite i Stortinget (Innst. S. nr. 106 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:102 (2005-2006))
2. Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder (Innst. S. nr. 65 (2006-2007), jf. Dokument nr. 3:12 (2005-2006))
3. Referat

S a k n r . 1

Innstilling fra Stortingets presidentskap om forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Carl I. Hagen, Per Ove Width og Jan Arild Ellingsen om opprettelse av en sikkerhetskomite i Stortinget (Innst. S. nr. 106 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:102 (2005-2006))

Inge Lønning (H) [10:03:03]: I stortingspresidentens fravær skal jeg få gi en kort utdypning av bakgrunnen for flertallsinnstillingen fra Presidentskapet.

Det Stortinget skal ta stilling til, er formelt sett et representantforslag om å endre Stortingets forretningsorden, nærmere bestemt ved å føye til en ny underparagraf under § 13 som gir hjemmel for å opprette et nytt utvalg. Imidlertid fremgår det klart av innstillingen fra kontroll- og konstitusjonskomiteen at dette aktualiserer en hel rekke spørsmål av prinsipiell konstitusjonell art, nærmere bestemt forståelsen av ansvarsdelingen mellom den utøvende statsmyndighet og den lovgivende statsmyndighet, og det aktualiserer i tillegg til det en hel rekke spørsmål som går på hvorledes Stortinget innretter sin egen interne arbeidsordning.

La meg derfor starte med å understreke at etter mitt skjønn er et representantforslag ikke noe godt grunnlag for å ta standpunkt til denne type spørsmål. Vi hadde i det siste år av den forrige stortingsperiode en utredning av Stortingets komiteestruktur, og den førte frem til et vedtak på slutten av forrige stortingsperiode som da ligger til grunn for forretningsordenens bestemmelser på dette punkt. I det utredningsarbeidet ble det ikke reist spørsmål, så langt jeg erindrer, av den type som er reist i representantforslaget. Det burde ha skjedd hvis man ønsket å foreta en endring på dette punkt, for da hadde det vært mulig å foreta en seriøs vurdering av konsekvensene av det å opprette et slikt utvalg.

La meg også føye til at Stortinget i forrige stortingsperiode hadde en meget omfattende gjennomgang av Stortingets kontrollfunksjon, som er et av hovedargumentene bak representantforslaget, Frøiland-utvalgets utredning,

som siden også har ført til at Stortinget har igangsatt en rekke oppfølgingssaker, bl.a. spørsmålet om forandring av riksrettsordningen. Heller ikke i den sammenheng ble dette ønskemål reist, og derfor ble det heller ikke drøftet.

Når flertallet i kontroll- og konstitusjonskomiteen og flertallet i Presidentskapet foreslår å avvise dette forslaget, er det fordi vi ikke kan se at det er godtgjort at det finnes noe udekket behov i Stortingets egen interne arbeidsordning på dette felt. Det er også fordi vi mener at det å innføre en sikkerhetskomite ville skape langt flere problemer enn det ville løse, fordi det ville skape uklarhet både om ansvarsdelingen mellom statsmaktene og om ansvarsdelingen mellom Stortingets egne saksforberedende organer. I tillegg til det ville det å følge opp forslaget, slik det er utformet, også bryte ganske kraftig med det som ellers ligger til grunn for sammensetningen av Stortingets saksforberedende organer. Det å la et organ av denne typen få et ikke ubetydelig innslag av det som i representantforslaget kalles ledertrioen i to utvalgte fagkomiteer, ville være en splitter ny måte å sette sammen organer i Stortinget på. Alle vet jo at den måten komitevervene fordeles på i forbindelse med konstitueringen av et nytt storting, er et resultat av svært mange ulike hensyn og kan ha et ikke ubetydelig innslag av tilfeldigheter i forhold til spørsmålet om hva som er representativt med hensyn til den politiske styrkefordeling i Stortinget. Man ville derfor få med inn i sammensetningen av et slikt utvalg et ikke ubetydelig mål av tilfeldigheter, noe som ville svekke utvalgets representativitet med hensyn til Stortinget som besluttsende organ.

Til sist gjenstår selvfølgelig det grunnleggende spørsmål som er utgangspunktet for forslagsstillerne. Det er ingen uenighet om at sikkerhetsutfordringene er betydelige, men også på dette punkt er det vel grunn til å peke på at det er en manglende klarhet i begrunnelsen. De aller fleste trusler mot den interne sikkerhet både i Norge og i andre samfunn i dag kommer fra den internasjonale, organiserte form for kriminalitet og terrorvirksomhet. Det dreier seg i de aller fleste tilfellene om utfordringer som naturlig hører inn under sikkerhetspolitikk som begrep.

Av de spørsmål som var fremme i forrige periode i forbindelse med gjennomgangen av komitestrukturen, var spørsmålet om ikke tiden er inne for å slå sammen forsvarskomiteen og utenrikskomiteen til én komite for nettopp utenriks- og sikkerhetspolitikk. For min del er jeg ganske overbevist om at det ville ha vært en fremtidsrettet og velbegrunnet reform, men den hadde dessverre ikke tilstrekkelig oppslutning da Stortinget behandlet det spørsmålet på slutten av forrige periode. En slik reform ville ha skapt en ryddigere struktur når det gjelder Stortingets måte å behandle dette sakskomplekset på.

La meg aller sist peke på at det i begrunnelsen for representantforslaget ikke er søkt tatt opp noen bestemmelse om ansvarsdelingen mellom et eventuelt nytt sikkerhetsutvalg og kontroll- og konstitusjonskomiteen, eller om ansvarsdelingen mellom dette og henholdsvis justiskomiteen, forsvarskomiteen og utenrikskomiteen. Man har derimot brukt den utvidede utenrikskomite som et slags mønster. Det er grunnen til at flertallet i kontroll- og konstitusjonskomiteen, med tilslutning fra flertallet i Pre-

sidentskapet, mener at de fleste av de hensyn man ønsker ivaretatt, allerede er ivaretatt i forretningsordenens bestemmelser om den utvidede utenrikskomite.

Den utvidede utenrikskomite er ikke noen vanlig saksforberedende komite, men et konsultativt organ hvor Regjeringen på uformell måte kan konsultere Stortinget og sikre seg at det er oppslutning fra et flertall i Stortinget om de standpunkter Regjeringen akter å innta, på et saksfelt som er Regjeringens og ikke Stortingets ansvarsområde.

Det forekom opp til flere ganger i forrige stortingsperiode at justisministeren redegjorde for denne type problemer i møte i den utvidede utenrikskomite. Det er, så vidt jeg kan skjønne, ikke noe i dagens forretningsorden som er til hinder for at en slik praksis kan fortsette, når det foreligger saker på dette felt som Regjeringen ønsker å innhente Stortingets synspunkt på.

Det er antydning i innstillingen at man muligens burde se på hvorvidt justisministeren bør nevnes eksplisitt i den eksisterende paragraf om den utvidede utenrikskomite. Etter mitt skjønn er det en relativt uinteressant problemstilling. Jeg oppfatter praksis og sedvane helt klart dit hen at det er Regjeringen – ikke den enkelte statsråd – som konsulterer Stortinget. Når det i § 13 er nevnt uttrykkelig «statsministeren» og «utenriksministeren», kan det naturligvis ikke tolkes eksklusivt, at det utelukker de øvrige regjeringsmedlemmers medvirkning på sine saksområder, men det er fast praksis i den utvidede utenrikskomite at det er utenriksministeren som representerer Regjeringen, sammen med de statsråder som har det konstitusjonelle ansvar på vedkommende saksområde. Praksis i dag er etter mitt skjønn fullt ut tilfredsstillende, og jeg kan ikke se noen grunn til at man ikke skulle kunne fortsette med den, uten at det gis noen eksplisitt hjemmel for det i § 13.

Svein Roald Hansen (A) [10:14:25]: Arbeidet med samfunnssikkerhet og terrorberedskap har gjennom mange år vært gjenstand både for flere utredninger og for endringer. Stortinget har behandlet en rekke saker som berører dette viktige temaet.

Deler av arbeidet for å beskytte samfunnet mot terror og undergravende virksomhet er av en slik karakter at innsynet i det må være begrenset, både for allmennheten og for deler av det politiske miljø. Grunnene er åpenbare, men det reiser selvsagt dilemmaer med hensyn til den demokratiske og parlamentariske kontrollen. Derfor er det også opprettet et eget kontrollorgan, som på Stortingets vegne skal føre kontroll med at de aktuelle tjenestene utøver sin virksomhet innenfor de rammer som er trukket opp.

De endringer som er skjedd i det internasjonale trusselbildet, reiser nye krav til nødvendige tiltak, noe som bl.a. medfører at det sivile samfunn i sterkere grad blir berørt. Vi merker det ikke minst som flypassasjerer. Dette fordrer igjen større åpenhet om begrunnelsen for de tiltak som iverksettes. Dette er også bakgrunnen for at Politiets sikkerhetstjeneste legger ut en årlig trusselvurdering på sine hjemmesider. Justisministeren har i svar på spørsmål fra Stortinget sagt at han ønsker mer åpenhet og informa-

sjon til Stortinget, og for så vidt til allmennheten, om PSTs virksomhet og ressursituasjon.

Flertallet i kontroll- og konstitusjonskomiteen peker i sine merknader på at det er behov for at Stortinget holdes systematisk og jevnlig informert om de vurderinger som gjøres rundt trusselbildet og samfunnssikkerheten. Stortingets behandling av EØS-utvalgets årsmelding er en del av dette arbeidet. Stortingets forsvarskomite er tillagt oppgaver på dette området. Stortingets president mottar jevnlig orienteringer, og Regjeringen vil, som også representanten Inge Lønning pekte på, til enhver tid kunne gi orienteringer til Stortinget, enten i plenum – om nødvendig i lukket møte – eller til den utvidede utenrikskomiteen.

Som representanten Lønning sa, er behovet for informasjons- og konsultasjonskanaler mellom regjering og storting på dette området godt dekket. Skulle man ønske å styrke denne informasjonen ytterligere, peker kontrollkomiteen i sine merknader på den mulighet å endre forretningsordenen § 13, slik at også justisministeren gis anledning til å anmode om å få orientere den utvidede utenrikskomiteen uten å ha med seg utenriksministeren, slik Inge Lønning pekte på var praksis, men at man altså gav en mer direkte åpning. Presidentskapet sier at dette reiser en del problemstillinger, og at de vil komme tilbake til dette. Det er altså bred enighet om at dette området reiser nye utfordringer og krav til informasjon, både mellom regjering og storting og mot offentligheten.

Representanten Inge Lønning pekte på en del formelle forhold knyttet til representantforslaget fra bl.a. Carl I. Hagen og Siv Jensen. Jeg skal gå litt mer inn på de substansielle problemstillingene knyttet til innholdet i forslaget.

Flertallet både i Presidentskapet og i kontrollkomiteen mener at dette forslaget ikke er noe godt svar på de utfordringene vi står overfor på dette området. For det første kan det reises betydelig tvil om det foreslåtte mandat for en slik komite er i overensstemmelse med Grunnloven § 3. Mandatet går langt inn i det operative og derved inn i den utøvende makts ansvarsområde.

Ifølge forslaget skulle en slik komite bl.a. ha til oppgave å drøfte med Regjeringen viktige spørsmål om antiterrorarbeid, beredskapsplaner samt de operative sikkerhetstiltak, ikke bare overfor etater og institusjoner, men også overfor myndighetspersoner, og slike drøftelser skulle finne sted før viktige beslutninger fattes. Stortinget er godt egnet til mye fornuftig, men som utøvende og operativt organ er det ikke det mest egnede. Det er jo derfor vi har delt ansvaret mellom en lovgivende og bevilgende myndighet og en utøvende myndighet.

Til å fylle en så operativ og utøvende rolle som den som denne komiteen skulle spille, skulle man altså sette Stortingets president og visepresident, de parlamentariske ledere og ledertroikaen i forsvarskomiteen og justiskomiteen. I dagens storting ville det vel bli i alt 15 personer, som for det første ikke gjenspeiler Stortingets sammensetning, slik alle de øvrige av Stortingets organer gjør. For det andre ville denne forsamlingen være blant de fremste kandidatene blant myndighetspersoner til å bli gjenstand

for trusler og derved mulige beskyttelsestiltak. Nå er stortingsrepresentanter ikke omfattet av habilitetsreglene, men jeg tror det ville vært noe uryddig om Stortingets president eller en av de parlamentariske lederne skulle være objekt for konsultasjon i en slik komite om aktuelle tiltak i en trusselsituasjon rettet mot egen person.

Denne sammensetningen reiser mange spørsmål: Hvilken vekt skulle Regjeringen legge på de råd som ble gitt i komiteen? Hvem skulle ha ansvaret i etterkant, Regjeringen eller sikkerhetskomiteen? Det at slike konsultasjoner skulle gjøres i forkant, er operativt sett lite heldig, for å si det forsiktig.

Den kvelden i april i 1986 da Willoch-regjeringen stilte kabinettsspørsmål og vi hadde en regjeringskrise, ble det ringt inn en trussel mot Arbeiderpartiets parlamentariske leder. Kort tid etter var politiet på plass her i huset. Hadde dette forslaget vært realisert, skulle det altså først vært innkalt til møte i sikkerhetskomiteen for å drøfte hvilke tiltak som skulle iverksettes.

Flertallet og mindretallet deler forslagsstillernes ønske om at Norge skal være best mulig rustet til å motstå kriser og terror. Men å klusse til ansvars- og arbeidsdelingen mellom den lovgivende og den utøvende makt, slik forslaget om en egen sikkerhetskomite gjør, er ikke noe godt bidrag til dette.

Solveig Horne hadde her overtatt presidentplassen.

Carl I. Hagen (FrP) [10:21:09]: La meg først få si at jeg er glad for at både Inge Lønning og Svein Roald Hansen er enig i at det er viktige problemstillinger som tas opp, og at de begge understreker, slik jeg tolker det, at det også på dette området er viktig at Regjeringen skal kunne gi informasjon til og konsultere Stortinget. Det er egentlig det dette forslaget dreier seg om, å institusjonalisere et system for å gjøre det.

Når dette forslaget ikke ble tatt opp i forbindelse med gjennomgangen av de faste komiteers struktur, skyldes det at dette ikke er en del av de faste komiteers struktur. Det er en konsultativt komite som her er foreslått opprettet. Da er det direkte relevant å sammenligne med den utvidede utenrikskomite og komiteen som tidligere het EØS-komiteen, men som er endret, slik at den også er den utvidede utenrikskomite. Men når man skal ha EØS-konsultasjoner, er også medlemmene av den norske delegasjonen til parlamentarikerkomiteen for EØS medregnet. Vi har altså allerede to konsultative systemer, på EØS-området og i utenrikspolitiske, handelspolitiske og sikkerhetspolitiske spørsmål. Flere av de innvendinger som Svein Roald Hansen fremførte, har jeg problemer med å forstå, fordi ordlyden i vårt forslag er identisk med ordlyden i forretningsordenen om den utvidede utenrikskomite, hvor det bl.a. står at «sådan drøftelse bør finne sted før viktige beslutninger fattes». Det er den samme formuleringen som er tatt inn i forslaget til en sikkerhetskomite. Det betyr ikke, som Hansen forsøkte seg på i slutten av sitt innlegg, at sikkerhetskomiteen skal drøfte enkeltstående tilfeller som måtte dukke opp av operativ karakter. Det er

de operative systemer, de større, viktige saker som Stortinget i dag ikke har noen kunnskap om, som det der var tenkt på.

Jeg er litt forbauset over at ikke regjeringer i større grad har følt behov for å sikre seg mer politisk ryggdekning i Stortinget gjennom konsultasjoner. Hvis det i Norge skulle skje en eller annen terrorhandling – som vi alle håper ikke vil skje – vil det nok komme krav om undersøkelse, om granskning. Hvilke feil er gjort? Hvorfor var det ikke bedre overvåking? Hvorfor ble ikke miljøet i større grad fotfulgt av Politiets sikkerhetstjeneste? Hvorfor hadde man ikke flere informanter? Hvorfor fikk man ikke vite det i tide? Og hvorfor hadde man for svake ressurser til å kunne avdekke planer og forhindre det? Da vil man også spørre: Hvor har Stortinget vært? Svaret vil i realiteten være at dette er noe som man har hatt full tillit til at Regjeringen håndterte, uten egentlig å legge noen særlige opplysninger frem for Stortinget. Det er det eneste området som jeg er kjent med, hvor ikke Stortinget er en del av det overordnede beslutningssystem.

Vi har jevnlige møter i den utvidede utenrikskomite, men vi har aldri, så vidt jeg vet, hatt et møte hvor man har orientert grundig om hvorledes våre beredskapsplaner, vår overvåking og våre tiltak for å hindre terrorhandlinger egentlig har vært med. De generelle debattene har vi. Men når vi altså foreslår en egen sikkerhetskomite, er det basert på en erfaring som Inge Lønning ikke nevnte med hensyn til den utvidede utenrikskomite, nemlig at medlemmene kan be om å få tatt opp saker. Man kan be om møter, og man kan be om å få redegjørelser. Det antydes av Svein Roald Hansen og Inge Lønning at det er mulig for medlemmer av den utvidede utenrikskomite å be om at justisministeren kommer og gir en redegjørelse for hvor omfattende overvåkingen av ekstreme miljøer, også ekstreme islamistiske miljøer, i Norge er. Jeg har ikke tolket det dit hen at vi har anledning til å be om at justisministeren møter i den utvidede utenrikskomite for å gi en slik redegjørelse og for å svare på nødvendige spørsmål om hvorvidt vår beredskap er god nok.

Hvis det altså skulle skje en handling, tror jeg situasjonen ville være at flere ville si at dette tilligger utelukkende Regjeringen, og at vi egentlig intet ansvar har. Også i budsjettssammenheng er det en del som ikke viderefremmes til Stortinget. Jeg ville ha trodd at en regjering ville føle seg mer bekvem hvis den hadde en komite som den kunne konsultere og orientere, for å sikre seg politisk ryggdekning for de tiltak som Regjeringen velger å ha når det gjelder å være klar til å bekjempe terror og til å hindre terrorhandlinger.

Det er helt riktig at dette er en spesiell konstruksjon fra vår side. Jeg har ingen problemer med å se at det kan være andre måter å gjøre det på. Hvis det så resulterer i at man etter Presidentskapets flertall vil komme tilbake ved en senere anledning, synes jeg man kunne gjort det nå, som jeg tillot meg å skrive i min merknad. Man kunne fått en avgjørelse nå: Er det slik at den utvidede utenrikskomite skal kunne benyttes som et konsultativt organ på terrorområdet, og at medlemmene i den utvidede utenrikskomite kan be om å få satt saker på dagsordenen, herunder be

(Hagen)

regjeringsmedlemmer om å møte for å orientere og svare på spørsmål, er jeg meget tilfreds. Men hvorfor kan man ikke da vedta det nå? Nå vil man komme tilbake til det senere. Jeg synes at man i forbindelse med dette representantforslaget kunne ha vedtatt dette på det nåværende tidspunkt.

Så hadde jeg en liten følelse av at Svein Roald Hansen var djevelens advokat og leste alt mulig rart av innvendinger han kunne finne imot forslaget. Flere av dem synes jeg faktisk var irrelevante og ikke riktige, men jeg skal la det ligge. Hele hovedtanken vår er at Stortinget må påta seg en mer aktiv kontrollrolle også på dette området, nettopp for å kunne bidra til at vår beredskap er best mulig. Hvis det f.eks. skulle være et stort flertall i Stortinget som ønsket mer omfattende sikkerhetstiltak hvis de hadde fått rede på situasjonen, ville det være en fordel for dette arbeidet. Det ville også være en fordel for Regjeringen. Så jeg er litt overrasket over at Regjeringen på dette området, som i de aller fleste land er blitt meget, meget viktig og har medført betydelige organisatoriske endringer, egentlig ikke har foretatt så mange omfattende endringer i Norge, bortsett fra de beredskapsendringene som er gjort med hensyn til det nye direktoratet, og noen andre ting.

At Stortinget burde ha en større grad av delaktighet og utføre sine ordinære konstitusjonelle kontrolloppgaver bedre enn det som i dag gjøres, vil vi fastholde. Hvis det legges opp til at dette kan gjøres gjennom den utvidede utenrikskomite – det er like mange mennesker der, men det er en annen sammensetning – er det selvsagt også et langt steg i en fornuftig retning.

På denne bakgrunn tar jeg opp forslaget som er inntatt i innstillingen.

Presidenten: Representanten Carl I. Hagen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Inge Ryan (SV) [10:30:03]: SV stiller seg bak flertallsmerknaden i innstillingen. Jeg har likevel lyst til å utdype tre forhold om hvorfor vi går imot dette forslaget.

For det første synes vi at vi skal ha mest mulig åpenhet i Stortinget og minst mulig hemmelighold. Et slikt utvalg som det foreslåtte, vil måtte bli svært lukket. En ting er at møtene i utvalget skal være hemmelige, møtene mellom utvalget og andre komiteer skal være hemmelige, og også innkallingene skal være hemmelige. Jeg tror det er viktig at Stortingets aktivitet er minst mulig hemmelig, mest mulig åpen. Som det er pekt på, har vi riktignok en utvidet utenrikskomite der det er lukkede møter. Den siste tida har vi registrert at Fremskrittspartiet ved flere anledninger har bedt om å få flyttet saker som har vært drøftet i den utvidete utenrikskomite, inn til Stortinget. SV er glad for at flere av de debattene som tradisjonelt har hørt til i den utvidete utenrikskomite, har blitt flyttet inn i stortingssalen. Derfor ønsker vi ikke at det skal komme nye komiteer eller utvalg som har dette hemmelighetspreget over seg.

For det andre – i likhet med det både representanten Lønning og representanten Hansen pekte på – får en en sammensetning av dette utvalget som ikke representerer

Stortingets sammensetning. Vi synes det i seg sjøl er et stort demokratisk problem, og derfor mener vi at den måte å sette sammen et utvalg på er svært uheldig.

For det tredje har vi i dag et utvalg som heter EOS-utvalget, som kom i etterkant av Lund-kommisjonens arbeid. Det utvalget har internasjonalt høstet en del oppmerksomhet. Mange synes det vi har fått til i Norge i forhold til at Stortinget har et eget organ som følger med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjenestene, er spennende. Vi har også inntrykk av at dette utvalget har stor legitimitet i den norske befolkninga. Vi tror at en ny sikkerhetskomite kunne ha ført til at det hadde blitt uklare i forholdet mellom Stortinget og EOS-utvalget. Derfor går vi imot forslaget fra Fremskrittspartiet.

Ola T. Lånke (KrF) [10:32:42]: Det er ikke tvil om at det har skjedd endringer i det internasjonale trusselbildet over tid som fordrer både skjerpet årvåkenhet og forsterket beredskap også fra norske myndigheters side. Som både representanten Inge Lønning og saksordfører for arbeidet med saken i kontrollkomiteen, Svein Roald Hansen, allerede har redegjort for i sine innlegg, er det iverksatt en rekke tiltak som nettopp betyr en slik forsterket beredskap. Flere har vært innom disse. De er også listet opp i flertallsmerknadene i innstillingen fra kontrollkomiteen til Presidentskapet, og jeg ser ikke noen grunn til å repetere verken denne listen eller det som allerede er sagt.

Fra Kristelig Folkepartis side vil vi imidlertid understreke behovet for at den aktuelle trusselsituasjonen kontinuerlig er gjenstand for belysning og vurdering av kompetente organer, herunder også vurdering av om vi til enhver tid har et tilstrekkelig apparat til å møte den aktuelle trussel, og om dette apparatet fungerer etter sin hensikt. Dette ansvaret påligger oss til enhver tid.

Så langt jeg kan se, har det verken i forslagsstillerens redegjørelse eller på annen måte framkommet noe som tilsier at vi i dag ikke har en god nok beredskapsordning, eller at sikkerheten ikke er ivarett god nok. Selvsagt kan en slik trusselvurdering ofte by på kompliserte skjønnsmessige avveininger. Men dersom det er snakk om å opprette et nytt og overordnet organ, som en Stortingets sikkerhetskomite vil måtte være, vil det også kreve en langt grundigere utredning enn den som er foretatt i forslaget fra forslagsstillerne. Det har også representanten Inge Lønning påpekt.

Saksordfører Svein Roald Hansen viste også til at forslaget, slik det er utformet, muligens kunne være i strid med Grunnloven. Jeg hører at representanten Hagen mener det bygger på en misforståelse. Det kan være. Men det har i hvert fall ikke blitt tilstrekkelig klarlagt verken i forkant av eller under prosessen. Før man går i gang med å foreslå nye organer, vil det være lurt å starte med å vurdere i hvilken grad de organer som allerede eksisterer, tilfredsstillende de kravene som bør stilles i den til enhver tid gjeldende situasjon. Så langt synes det ikke å være påvist noe som tyder på at vi trenger å opprette flere organer enn dem vi allerede har.

Når dette er sagt, vil jeg i likhet med andre understreke at man nok bør se på om det bør foretas justeringer av den

eksisterende strukturen. Et eksempel som er nevnt, er at justisministeren kan henvende seg direkte til den utvidede utenrikskomiteen istedenfor å måtte henvende seg via statsministeren.

Men selv dette reiser naturligvis en del spørsmål som kanskje må avklares. Fra Kristelig Folkepartis side har vi også i prosessen antydning det som nå også er blitt nevnt fra representanten Hagens side, at det kan være aktuelt å la den utvidede utenrikskomiteen i noe større grad enn i dag være et organ som holdes oppdatert, og som kan være et konsultativt organ også når det gjelder det indre trusselbildet. En kan eventuelt også vurdere en navneendring til f.eks. «den utvidede utenriks- og sikkerhetskomite». Dette ble luftet både under kontrollkomiteens arbeid og også i Presidentskapet, uten at noen syntes å tenne på en slik idé. Det førte til at det ikke ble fremmet noe forslag om det, og det gjør vel også at man ikke kan vedta noe om det i dag, slik representanten Hagen nå synes å mene at vi burde gjøre. I så fall får man komme tilbake til det i Presidentskapets videre arbeid med saken.

Så vidt jeg også forstår på representanten Lønning, vil dette kunne gjøres uten at man foretar noen endring av Stortingets forretningsorden for øvrig.

Jeg finner ikke her noen grunn til å gå inn i noen nærmere argumentasjon omkring dette forslaget fra Fremskrittspartiet. Kristelig Folkeparti har konkludert med at forslaget om en ny sikkerhetskomite som foreslått ikke vil være hensiktsmessig. Jeg viser bare til merknadene som vi har stått sammen med flertallet om, så vel i komiteen som i Presidentskapet.

Odd Einar Dørum (V) [10:37:42]: Venstre vil følge flertallet, men jeg finner grunn til å knytte noen merknader til forslaget.

Jeg for min del oppfatter at målet er å sikre bevissthet om og drøfting av viktige sikkerhetspolitiske spørsmål. Det er hensikten med forslaget. Jeg vil med den bakgrunn jeg har, og de ulike roller jeg har hatt i mitt liv, si at det er et viktig formål i seg selv. I den sammenheng undrer jeg meg litt over at ikke kontroll- og konstitusjonskomiteen har pekt på den forventningen som ble stilt til den forrige regjeringen, nemlig at man regelmessig skulle komme til Stortinget med såkalte sårbarhetsmeldinger. Regjeringen Bondevik II kom med en melding i 2002 og en i 2004. Det er i hvert fall et virkemiddel som Stortinget bør holde fast på – regelmessige sårbarhetsmeldinger. Noen vil kanskje si at de parallelt skal følge langtidsplanen for Forsvaret, men i det forrige storting skjedde det altså etter vedtak i 2002 og 2004. Det er et virkemiddel som jeg synes Stortinget skal holde fast på, og som jeg vil be om at Regjeringens representant i salen i hvert fall tar med seg, for det gir en systematisk anledning til å se på de ubehagelige forhold som kan tenkes å inntreffe rundt oss, ikke fordi det er det dagligdagse, men fordi situasjonen er den at når det uventede inntreffer, er det rett og slett uventet. Hvordan man skal skape bevissthet i et land, inkludert landets folkevalgte, om hvordan man skal tenke på det utenkelige uten å ende i a) psykosen på den ene siden eller b) naivi-

teten på den andre siden, det er demokratiets kjernepunkt. Jeg oppfatter at det er den bakenforliggende hensikt.

Når det gjelder de praktiske måtene å gjøre dette på, vil jeg tro at det er noen framrykningslinjer som med fordel kan benyttes, og som flertallet har vist til. Jeg vil vise til at den sittende justisminister i budsjettdebatten for inneværende år, for Justis- og politidepartementets budsjett, sa at han ville legge opp til større åpenhet om ressursituasjonen for Politiets sikkerhetstjeneste. Det fikk alminnelig tilslutning i Stortinget, og jeg var en av dem som gav tilslutning til det. Jeg tror at det Stortinget bør være opptatt av, er hvilke rammer og forutsetninger en slik sikkerhetstjeneste har for å gjøre jobben sin. Stortinget har forsikret seg om at den jobben de gjør, skal foregå etter rettsstatlige spilleregler, gjennom EOS-utvalget. Men det er altså sårbarhetsmeldingen og budsjettproposisjonen til Justisdepartementet som gjør at man kan si mer. Jeg syntes det var positivt, også med den erfaringen jeg har, at justisministeren kom inn på det. Når det er slik, er det fordi dette var en problemstilling jeg var opptatt av – også den gangen utfordret av representanten Hagen, men det er jo ikke noe galt i å bli utfordret av representanten Hagen. Da må man jo sette seg ned og tenke, og man må tenke i forhold til helheten rundt seg. Jeg definerer hovedhensikten slik som jeg nå har gjort. Langs disse to akser, gjennom sårbarhetsmeldingen og budsjettproposisjonen og større åpenhet, bør Stortinget være opptatt av hvor godt rustet man er til å takle de ulike situasjoner.

Jeg tror også det er fullt mulig å bruke det sporet som det er pekt på, den utvidede utenrikskomiteen. Presidentskapet har selv pekt på at det er et spørsmål som flertallet i kontrollkomiteen har gitt uttrykk for at de vil kunne tenkes å se på. Jeg vil støtte det synet og be om at man aktivt ser på det.

Så er jeg enig i de betraktninger som er gjort av flertallet i kontroll- og konstitusjonskomiteen, og som også er gjort av Presidentskapets flertall, at det må være en klar linje mellom den lovgivende og den utøvende makt. Det må være en linje som er slik at det ikke blir noen ansvarsapulverisering. Det er nå engang slik at det hører en del ubehageligheter til det å ha ansvar. Det jeg imidlertid oppfatter, når jeg tolker det vennligsinnet, er at representanten Hagens hensikt er at folkevalgte også skal være delaktige som borgere og tillitsvalgte for borgerne i hvordan situasjonen er for landet, også på ubehagelige områder.

Mine bidrag til dette er de synspunkter jeg nå har fremmet, hvor jeg nok en gang vil stresser behovet for at vi får regelmessige sårbarhetsmeldinger, at jeg forventer at justisministeren følger opp den linje som han på en utmerket måte skisserte da vi hadde budsjettdebatt her i huset, og at også Stortinget finner sin form i forhold til hvordan vi kan føre debatter om det utenkelige uten å ende i det jeg har kalt for det ene ytterpunktet. Hvis vi tenker på det hver dag, ender vi permanent i psykosen. Hvis vi aldri tenker på det, ender vi i den situasjonen som vi kan kalle den store naivitet. Det er et stort balanserom mellom disse to ytterpunktene. Det er det demokratiske balanserommet som gjør at vi er med og kan tenke på ubehagelige ting. Jeg føler at dette er en debatt som ikke er konkludert. Vi må nok

som samfunn være søkende i forhold til dette. Jeg vil veldig sterkt understreke: Hele utgangspunktet er at det skjer etter ansvarsfordelingen konstitusjonelt i samfunnet, og at det skjer etter rettsstatens prinsipper. Det å introdusere ubehagelige tema er i seg selv en utfordring. Jeg gikk rett og slett på talerstolen for å gi støtte til at noen, uavhengig av navn og anseelse, vil reise ubehagelige tema.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [10:43:30]: Senterpartiet er òg med på fleirtalstilrådinga frå kontroll- og konstitusjonskomiteen. Eg skal frå vår side berre gi nokre korte merknadar.

For det fyrste er det slik at det forslaget som vi har fremja, i seg sjølv har sett søkjelyset på behovet for å verte meir systematisk orientert i Stortinget om PST sine vurderingar og PST sitt arbeid. Det er positivt. Eit ynske om det er no nedfelt i fleirtalstilrådinga.

For det andre har arbeidet med dette forslaget òg gjort det synleg at justisministeren gjennom årlege budsjettproposisjonar og stortingsmeldingar gir informasjon om både oppgåvene til PST og dei vurderingane som har vorte gjorde av det generelle trusselbiletet. Det vert understreka at dette òg vil verta følgt opp vidare. Dessutan har ein òg fått ei nærare avklaring av dei ordningane og dei moglegheitene som er i Stortinget pr. dato, ut frå dei akutte behova som måtte oppstå for både å motta og å gi informasjon.

For det tredje er det eit eige kontrollutval, EOS-utvalet, som utfører arbeidet sitt gjennom året, og som gir sine årsmeldingar til Stortinget. Desse vert her gjenstand for årlege debattar. Vi finn det positivt og nyttig at spørsmålet er reist slik som det er, av Framstegspartiet. Vi deler fullt ut dei vurderingane som fleirtalet har gjort.

Lat meg leggja til: Eg synest Svein Roald Hansen som saksordførar i kontroll- og konstitusjonskomiteen har lagt fleirtalet si tilråding vel til rette. Det er òg bra å registrera at Presidentskapet har følgt dette opp slik dei har gjort, at dei òg vil vurdere på kva måte regjeringa kan gi informasjon, og på kva måte Stortinget kan be om informasjon, og at dei vil koma tilbake til det ved eit seinare høve.

L o d v e S o l h o l m hadde her igjen teke over presidentplassen.

Inge Lønning (H) [10:47:12]: Først et par mindre presiseringer til enkelte ting som har vært sagt i debatten.

Det ble fra representanten Hagen vist til at den gjennomgangen vi hadde av komitestrukturen i Stortinget i forrige periode, og som jeg viste til, ikke hadde noe med sammensetningen og funksjonen for den utvidede utenrikskomite å gjøre. Det er direkte feil. Det ble drøftet ganske inngående i utvalget, og det ledet også til at det skjedde endringer i bestemmelsene i § 13 om sammensetningen av utenrikskomiteen. Så det hadde vært full anledning til, meget naturlig til og med, å fremme ønske om en ny parallellkomite til den utvidede utenrikskomite den gang, dersom man hadde kommet på tanken.

Så sa representanten Ryan at en vesentlig beveggrunn for SV til å gå imot representantforslaget er at man i prin-

sippet er imot hemmelighold og derfor underforstått er imot å opprette et organ av denne type. Men det kan jo legges den misforståelse nær, som jeg har registrert også gjør seg gjeldende i andre sammenhenger, nemlig at de vanlige komitemøter i Stortinget er åpne. Det er de som kjent ikke. Det er ingen komitemøter i Stortinget som er åpne. Det er bare høringene i komiteenes regi som er åpne.

Nå er det selvfølgelig riktig, som representanten Hagen pekte på, at det er en vesensforskjell mellom Stortingets faste komiteer og de ekstraordinære konsultative organer, og den forskjellen ligger i at de faste komiteene har en saksforberedende funksjon for Stortinget i plenum, respektive for Stortingets avdelinger. Det har de konsultative organene ikke.

La meg så understreke at jeg synes denne debatten bekrefter det jeg sa i mitt første innlegg, nemlig at representantforslag i sin alminnelighet er et dårlig grunnlag for å føre denne type debatter, simpelthen fordi de aldri vil kunne være basert på en utredning og en drøfting av konsekvensene av det å foreta endringer i forretningsordenen på den måten som vanlig forberedte saker er. Jeg synes fremdeles at det er bemerkelsesverdig at man kan fremsette et forslag om å opprette et slikt organ med den begrunnelse – jeg siterer fra premissgrunnlaget – at man ønsker å få slutt på at «Stortinget fortsatt skal avstå fra sine normale kontroll- og politikkkfastsettende konstitusjonelle funksjoner på dette politikkområdet».

Det må være grunn til å minne om at det ikke eksisterer, verken i forretningsordenen eller noen andre steder, noen begrensninger på Stortingets utøvelse av sin bevilgende og lovgivende myndighet, verken på dette området eller på noe annet område. Stortinget har full adgang til å benytte sin alminnelige bevilgende og lovgivende myndighet på den måte Stortinget selv finner det for godt. Ingen kan foreta begrensninger i det. Det finnes ingen begrensninger for hvilke spørsmål den enkelte representant kan stille, det finnes ingen begrensninger for kontrollkomiteens generelle kontrollfunksjon i forhold til regjeringen, verken på dette eller på noen andre områder. Derfor er det, etter mitt skjønn, direkte feil å fremstille det som om Stortinget i dag ikke ivaretar sitt konstitusjonelle ansvar på dette området. Det er jo derfor, synes jeg, også nesten oppsiktsvekkende at man kan unnlate, når man vil begrunne et så vidt radikalt forslag når det gjelder Stortingets arbeidsordning, i det hele tatt å nevne det forholdet at Stortinget har tatt sitt konstitusjonelle ansvar nettopp på dette området – til forskjell fra alle andre områder – så alvorlig at man har opprettet et eget utvalg, EOS-utvalget, som så å si skal fotfølge det som skjer på dette området, fordi det normalt krever en langt høyere grad av hemmelighold enn det som ellers gjelder i vårt samfunn. Det har jo Stortinget for lenge siden tatt konsekvensen av. Det utvalget ivaretar sin oppgave og avleverer årlige rapporter til Stortinget, og Stortinget selv har det fulle og hele ansvar for hvorledes Stortinget behandler de rapportene.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, sjå side 1697)

S a k n r . 2

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder (Innst. S. nr. 65 (2006-2007), jf. Dokument nr. 3:12 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske frå kontroll- og konstitusjonskomiteen vil presidenten gjere framlegg om at taletida blir avgrensa til 5 minutt til kvart parti og 5 minutt til statsråden.

Vidare vil presidenten gjere framlegg om at det ikkje blir gitt høve til replikkar etter dei enkelte innlegga, og at dei som måtte teikne seg på talarlista utover den fordelte taletida, får ei taletid på inntil 3 minutt.

– Det er vedteke.

Carl I. Hagen (FrP) [10:54:02] (ordfører for saken): Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder ble lagt frem i september 2006.

Rapportens formål var å evaluere arbeidet med kartlegging og overvåking i forhold til målet om å ha et kunnskapsbasert forvaltningssystem på plass innen 2007, og ikke minst skulle rapporten også evaluere i hvilken grad områder vernet i medhold av naturvernloven forvaltes i tråd med sine respektive verneformål.

Opprettelsen av Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold representerer ifølge rapporten nyskapende arbeid. Da er det beklagelig at rapporten samtidig påviser en manglende felles forståelse for og plattform for programmets bidrag og nytte. Dette ser ut til å ha ført til at bidragene fra de ulike departementene har variert, og at man verken har prioritert tid eller ressurser til utredning av viktige og nødvendige tiltak.

Ifølge St.prp. nr. 1 for 2001-2002 skulle Nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold utgjøre bærebjelken i det kunnskapsbaserte forvaltningssystemet.

Videre ble det slått fast under energi- og miljøkomiteens behandling av St.meld. nr. 42 for 2000-2001 at «kunnskapen som opparbeides gjennom kartleggingen av biologisk mangfold, må være lett tilgjengelig for beslutningstagere og offentlighet».

Det er nå seks år siden disse målene ble satt. Derfor er det beklagelig at det ifølge Riksrevisjonens rapport ikke ser ut til å være klart hvilke tiltak som faktisk bør gjennomføres, og på hvilken måte man best kan gjennomføre dem. Rapporten peker også på at den kommunale kartleggingen og Nasjonalt program har bidratt vesentlig mindre til en bedret kunnskapsstatus enn forutsatt.

Rapporten viser til at etableringen av Artsdatabanken er gjennomført. Denne antas å bli en sentral aktør for å gjøre data om biologisk mangfold tilgjengelig for beslutningstakere på lokalt, regionalt og sentralt nivå. Dette fordrer imidlertid aktiv oppfølging av storting og regjering.

Videre viser rapporten til at introduserte arter utgjør en vesentlig trussel, også i vernede områder. Dette ble påpekt så tidlig som i 1995. Riksrevisjonen konkluderer med at introduserte arter ikke har blitt satt på dagsordenen i tilstrekkelig grad.

Det kanskje mest påfallende med rapporten er at flere vernede områder nå omtales som truede, og at artsmangfoldet i disse områdene fortsetter å gå tapt. Dette skjer ifølge Riksrevisjonen fordi det er et alvorlig misforhold mellom bevilgningene til nytt arealvern og forvaltning og skjøtsel av eksisterende verneområder. Fra 1. januar 2006 var ca. 12,5 pst. av Norges fastland vernet etter naturvernloven. Vern uten tilhørende verneplaner er altså en trussel for biologisk mangfold og de vernede områdene.

Riksrevisjonen påpeker i sin rapport at myndighetene fortsatt i begrenset omfang vet hvor langt man har kommet i arbeidet med å identifisere områder med stor verdi for det biologiske mangfoldet.

Komiteen uttrykker i innstillingen bekymring for at få tiltak er iverksett i de nevnte områder, og ser med uro på det faktum at vernede områder forvitrer i stedet for at verdien av området opprettholdes i tråd med målsettingene for vernet. Det kan se ut som det har gått prestisje i høye verneambisjoner uten at det har vært tilstrekkelig vilje til å følge opp med bevilgninger til forvaltning og skjøtsel. Et av de mest oppsiktsvekkende forholdene rapporten peker på, er at statsforvaltningen mener det først må fokuseres på å verne – nærmest mest mulig – for senere å fokusere på forvaltning og skjøtsel av de vernede områdene.

Det vil bli interessant å høre miljøvernministerens synspunkter på komiteens innstilling og Riksrevisjonens rapport, og hva hun har tenkt å foreta seg for at det skal bli bedre samsvar mellom målsettinger for og oppfølging av verneplanene.

Ivar Skulstad (A) [10:58:48]: I tillegg til saksordføreren gode gjennomgang av den saken vi nå behandler, vil jeg passe på å komme med noen egne betraktninger.

Det er altså slik at opptil 30 pst. av verneområdene i dag er truet, og det er mangler ved forvaltningen av disse områdene. Manglende evne til å omsette høye ambisjoner i konkrete tiltak er en viktig årsak, og det er jo for så vidt et fenomen som vi til stadighet møter på mange områder. For nasjonalparker, landskapsvernområder og naturreservat er det imidlertid avgjørende viktig at de høye ambisjonene følges opp. Ellers vil det kunne få svært så alvorlige følger. Mangfoldet kan rett og slett gå tapt.

Sikringen av det biologiske mangfoldet og forvaltningen av verneområdene stiller myndighetene overfor store utfordringer. Målet er å ha et kunnskapsbasert forvaltningssystem på plass innen 2007, med Nasjonalt program for kartlegging og overvåking som bærebjelke. Artsdatabanken må fungere slik at den kan bli en sentral aktør for å gjøre data om biologisk mangfold tilgjengelig for beslutningstakere på lokalt, regionalt og sentralt nivå.

Jeg har merket meg at miljøstatsråden har understreket at sikring av biologisk mangfold er en prioritert oppgave for Regjeringen. Det er jeg glad for. Målet om å stanse tapet av mangfoldet innen 2010 skal stå fast, fastslår også

Regjeringen. Likevel gir det grunn til bekymring når det nå, over fem år etter at det nye forvaltningssystemet ble vedtatt, ifølge Riksrevisjonen ennå ikke er konkretisert hvilke typer tiltak og aktiviteter det kunnskapsbaserte forvaltningssystemet skal bestå av samlet sett, eller hvilket omfang tiltakene skal ha før systemet skal kunne sies å være ferdig etablert. Det er åpenbart behov for en bedre samordning av de ulike departements arbeid på dette feltet. Felles forståelse av hva det nasjonale programmet for kartlegging og overvåking av biologisk mangfold skal bidra med, og hvorledes arbeidet skal drives framover, framstår som helt nødvendig for at en skal lykkes. Prioritering av oppgaver, begrunnet oppfatning av hvilke tiltak som haster mest, og rekkefølgen disse tiltakene bør iverksettes i, krever i det minste nær kontakt på tvers av departementsgrenser.

Kommunenes medvirkning i arbeidet med å kartlegge og identifisere områder er av stor verdi for å sikre det biologiske mangfoldet. Også her viser Riksrevisjonens rapport et betydelig forbedringspotensial. Det er å håpe at de nødvendige økte bevilgningene fra Regjeringen til kommunene kan bidra i dette arbeidet. Kanskje kan det i de kommende år vurderes om det er riktig å øremerke midler til arbeidet med biologisk mangfold i kommunene. Det må i hvert fall til et taktskifte, for det haster. Det er grunn til bekymring. Andelen truede verneområder har økt de senere årene: fra 18 pst. i 1995 til 30 pst. i 2006. Selv om dette også skyldes at nye områder er vernet, er dette en utvikling vi må sette oss i stand til å snu. Det er dramatisk når 82 pst. av de 579 verneområdene som er rapportert truet i 2004, fortsatt har et udekket behov for tiltak. Tankekorset blir komplett når manglende oversikt over kostnadene ved å forvalte vernede områder og avsetting av midler til dette framstår som en av årsakene til den situasjonen man har kommet opp i.

Riksrevisjonens undersøkelse har avdekket alvorlige svakheter i vår innsats for å sikre det biologiske mangfoldet. Det handler i særlig grad om styring og gjennomføring. Jeg forutsetter at Regjeringen tar funnene alvorlig og setter inn ressurser for å sikre en ønsket utvikling.

Per-Kristian Foss (H) [11:03:56]: I denne saken synes jeg faktisk at departementets svar er like interessant som selve forvaltningsrapporten. Jeg finner, i motsetning til sistnevnte taler fra regjeringspartiene, ikke noen grunn til å betvile at departementet tar arbeidet med biologisk mangfold på alvor. Det står det faktisk å lese i departementets svar, gjengitt på side 5 i innstillingen, at en i høyeste grad gjør. Jeg har lyst til å sitere følgende fra departementets svar:

«Departementet har tidligere uttalt at det ikke kan si seg enig i alle Riksrevisjonens premisser og vurderinger i rapporten. St.meld. nr. 42 (2000-2001) «Biologisk mangfold – sektoransvar og samordning» ble behandlet i Stortinget i juni 2002, og det var etter departementets oppfatning noe tidlig å starte en revisjon av dette omfattende arbeidet allerede våren 2004. Myndighetene er godt i gang med arbeidet, og det er her snakk om kunnskaps og ressurskrevende oppgaver

hvor aktivitetene går over flere år og derfor er i løpende forandring og utvikling.»

Det er ikke helt ukjent parlamentarisk praksis at stortingsmeldinger har ambisjoner som Stortinget ikke selv ser seg i stand til å oppfylle i første, andre, tredje, fjerde, femte eller sjette budsjettbehandling deretter. Om det sier noe om at målsettingene kanskje er for vidtfavnende, eller om det sier noe om manglende oppfølginger i bevilgninger, skal jeg la være usagt, men i en vurdering av hvorvidt Regjeringen har fulgt opp Stortingets målsettinger, er det ganske viktig at Riksrevisjonen også har fokus på at Stortinget jo har den årlige ressurstildeling gjennom budsjettbehandling. Det er også Stortingets oppfatning. Det står i komiteens innstilling ganske klart – det var noe som sakens ordfører ikke siterte, derfor får jeg ta det med – på side 8:

«Riksrevisjonen har nok i sin gjennomgang lagt avgjørende vekt på prinsipielle uttalelser fra Stortingets side, som henvist til ovenfor, og ut ifra slike formuleringer mener revisjonen at departementene ikke har fulgt opp tilstrekkelig i de årlige budsjettene.»

Det står altså i sitatet at *departementene* ikke har fulgt opp tilstrekkelig.

Så sier komiteen videre:

«Det blir ikke helt ut dekkende under henvisning at bevilgningsnivået fastsettes i den årlige budsjettprosessen og i budsjettprioriteringene. Det er Stortinget som hvert år bestemmer bevilgningsnivået og ambisjonsnivået; ikke departementene.»

Dette synes jeg det er grunn til å understreke.

Så sier komiteen at det å innhente én forskningsinstitusjons vurdering – blant manges – av hvorvidt departementet har gjort det rette, knapt nok er godt nok i en forvaltningsrapport. Komiteen sier også:

«Etter komiteens vurdering krever slike tolkninger en forvaltningsmessig, folkerettslig og politisk vurdering.»

Det er jeg nødvendigvis enig i, det er en del av den enstemmige merknaden, men jeg synes dette kanskje er verdt å merke seg for Riksrevisjonens del.

Og hvis jeg skal få lov til å foreta en frimodig betraktning til slutt, måtte det være at jeg synes nok det er mange andre områder enn akkurat dette som hadde krevd øremerkede bevilgninger til kommunene – med henvisning til siste talers ønske om øremerking. For det er alltid slik at man på et sektorområde ønsker øremerking av bevilgninger til kommunene når det er sektordebatter i Stortinget. Men når kommunalkomiteen diskuterer forhold som gjelder kommunene, hører vi jo parti etter parti stå opp og fortelle at øremerking svekker det kommunale selvstyret, og at det er ønskelig å komme bort fra for mye øremerking – noe Regjeringen har understreket med varierende intensitet og delvis også fått gjennomført.

Ola T. Lånke (KrF) [11:08:24]: Stortinget har ved flere anledninger drøftet bruk og vern av biologisk mangfold. Nasjonale strategier og handlingsplaner er laget for å følge opp innenlands de nasjonale og internasjonale målene som er satt.

Biologisk mangfold går tapt i et tempo som bare kan sammenlignes med tempoet i globale naturkatastrofer og brå klimavekslinger. Det er svært påkrevd med en felles dugnad for å få redusert og stanset tapene.

Riksrevisjonens undersøkelser viser at selv om tiltak er iverksatt og fulgt opp, er det mye ugjort på området – det gjelder både kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder. Riksrevisjonen og fagdepartementene har vel noe ulikt syn på det som framkommer. Miljøverndepartementet er bl.a. ikke enig i Riksrevisjonens uttalelser om at den kommunale kartleggingen og Nasjonalt program har bidratt vesentlig mindre til en bedret kunnskapstatus enn forutsatt. Det er urovekkende at andelen av vernede områder som er truet, er økende.

Det er viktig og nødvendig å sette i verk tiltak som gjør at verdiene av de vernede områdene opprettholdes. Samtidig må vi også ha in mente at det ofte vil være interessekonflikter knyttet til forvaltningen av verneområder. Det kan noen ganger være i vernets egen interesse å inngå kompromisser med andre positive interesser, f.eks. knyttet til ferdsel og lokal næring.

Så gir Riksrevisjonen uttrykk for at de årlige bevilgningene ikke har vært på det nivå som var anslått som nødvendig knyttet til finansieringen av Nasjonalt program. Til dette kan det i høyeste grad være grunn til å påpeke, som representanten Foss så riktig gjorde, at det er Stortinget som hvert år fastsetter nivået på bevilgningene, og dermed også ambisjonsnivået.

Like etter at komiteen avgav innstilling i denne saken, la Artsdatabanken fram den nye rødlisten. Denne viser at 3 785 norske arter er i faresonen, og for 285 av dem er situasjonen kritisk. Dette viser hvor viktig det er at arbeidet med bevaring av biologisk mangfold blir prioritert i tiden framover.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) [11:11:12]: Senterpartiet sitt syn på Dokument nr. 3:12 går fram av innstillinga, der vi er med i breie fleirtalsmerknader. Lat meg likevel knytta to kommentarar til dette dokumentet.

For det fyrste: Det er tankevekkjande lesnad når Riksrevisjonen finn at verna område blir omtala som trua område. På ti år er omfanget av vern av Noregs fastlandsareal etter naturvernlova auka frå 6 til 12,5 pst. Mens Riksrevisjonen i 1995 fann 18 pst. av dei verna områda trua, er altså talet i 2006 rapportert å vera 30 pst. Det er ikkje berre tankevekkjande, men det er oppsiktvekkjande at det som blir framstilt som vern, som skal vareta ein arts mangfald, i nokre tilfelle kan beskrivast meir som vanskjøtsel.

Det er ekstra oppsiktvekkjande i lys av dei interessekonfliktane som av og til er knytte til forslag til nye verneområde. Det er ein merknad her som eg finn grunn til å streka under i ein slik samanheng, som går på at det på den eine sida er viktig å vera oppteken av å sikra artsmangfald, men at det samtidig òg er viktig å vera oppteken av god skjøtsel. Det står i innstillinga:

« Flertallet viser til at det ofte vil være interessekonflikter knyttet til forvaltningen av et verneområde. Det kan i noen sammenhenger være i vernets egen interes-

se å inngå kompromisser med andre gode interesser, for eksempel knyttet til ferdsel og lokal næring.»

Det er noko dette dokumentet i seg sjølv er ei påminning om.

Då Stortingets kommunalkomite i førre periode besøkte Oppland, møtte vi ein ordførar som var stolt av at hans kommune, Lom, hadde eit stort omfang av verneområde. Han såg det som ei moglegheit til å styrkja reiselivet, til å stimulera nye lokale næringar, men han viste òg heilt tydeleg til det samspelet som hadde vore mellom statlege og lokale styresmakter, grunneigarar og andre interesser, for å få dette til.

God forvaltning av verneområde betyr god lokal forvaltning. Det er heilt avhengig av eit samspel mellom nasjonale styresmakter og eit mangfald av lokale interesser. Slik sett er nok Dokument nr. 3:12 ei viktig påminning inn i det arbeidet som til kvar tid føregår i Regjeringa, og òg ei påminning i forhold til dei debattane som går både i og utanfor denne salen, om kva som reelt er vern.

Gunvald Ludvigsen (V) [11:15:48]: Riksrevisjonens undersøking av myndigheitenes arbeid med kartlegging, overvåking og forvaltning av verneområde viser at vi har behov for ei betydeleg styrking av det klassiske naturvernet. Vi kan ikkje, som rapporten slår fast, tillate oss at den delen av verneområda som er trua, aukar. I 1995 opplyste Direktoratet for naturforvaltning at 18 pst. av områda var trua, mens delen i 2006, som vi også har høyrte andre har sagt, ligg på 30 pst. Sjølv om dette også kjem av at nye område blir verna, gir funna grunn til bekymring, og viser at dette arbeidet har fått for låg prioritet.

Ifølgje FN er det globale tapet av biologisk mangfald no så høgt og så omfattande at det etter kvart vil kunne undergrave grunnlaget for ei berekraftig utvikling. Det er ei skremmande utvikling. Biologisk mangfald har ein verdi i seg sjølv, men det er også dette som dannar livsgrunnlaget for alle menneske, også i Noreg. Det er viktig å ha dette som bakgrunn når ein vurderer tiltaka som er sette i verk for å redusere tapet av biologisk mangfald. Noreg har internasjonale forpliktingar til å verne om det biologiske mangfaldet. Som eit av verdas rikaste land må vi makte å følgje opp desse forpliktingane.

Når Riksrevisjonen meiner at arbeidet så langt har vore prega av manglande evne til å omsetje høge miljøambisjonar til konkrete tiltak, må vi ikkje redusere ambisjonane, men forsterke innsatsen. Venstre har merka seg at det er fem år sidan det nye kunnskapsbaserte forvaltningssystemet blei vedteke, men utan at det enno er konkretisert kva type tiltak og aktivitetar det kunnskapsbaserte forvaltningssystemet består av samla sett. Heller ikkje er det angitt kva omfang tiltaka skal ha før systemet skal kunne seiast å vere ferdig etablert.

Den kunnskapsbaserte forvaltninga som St.meld. nr. 42 for 2000-2001 i si tid la opp til, var i stor grad avhengig av eit nasjonalt program for kartlegging og overvåking av biologisk mangfald. Artsdatabanken er no etablert og kan – og bør – bli ein sentral aktør for å gjere data om biologisk mangfald tilgjengeleg for alle avgjerdstakarar på lokalt, regionalt og sentralt nivå. Venstre stiller seg bak ko-

miteen, som reknar med at det blir sett fortgang i arbeidet med å konkretisere tiltak og aktivitetar, men vil også påpeike at Artsdatabanken må få tilstrekkeleg finansiering til det viktige arbeidet som blir gjort der.

Blant anna på grunn av forholda som her er framkomne, gav Venstre eit varsku i samband med framlegginga av statsbudsjettet for 2007, då det blei klart at miljøvernministeren var blitt budsjettapar. Det var i hovudsak det klassiske naturvernet som blei skadelidande. Regjeringa har også vedteke å utsetje spørsmålet om petroleumsaktivitet knytt til store havområde på bakgrunn av manglande kunnskap om miljøverdiar, økosystem – og dermed det biologiske mangfaldet. Venstre var derfor skuffa over at Regjeringa valde å løyve meir pengar til innsamling av seismikk i områda enn det som blei løyvt til marin kartlegging av miljøverdiar. Miljøvernministeren har sagt at ho vil gjenreise Noreg som miljønasjon. Så langt kan vi konstatere at denne satsinga ikkje har kome. Venstre oppfordrar derfor Regjeringa til å styrkje Miljøverndepartementet sitt budsjett betydeleg i samband med dei komande budsjetttrundene. Det ønskjer Venstre gjerne å bidra til.

Statsråd Helen Bjørnøy [11:20:21]: Jeg er glad for at Riksrevisjonen med denne rapporten har satt biologisk mangfold på dagsordenen. Det å ta vare på naturen og sikre biologisk mangfold er en prioritert oppgave for denne regjeringen. Vi har som mål å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. I dette arbeidet er kunnskapsgrunnlaget svært viktig. Det er også grunnen til at vi i årets budsjett har styrket arbeidet med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold med over 9 mill. kr.

Vi er nå godt i gang med å planlegge det videre arbeidet fram mot 2010. Da vil vi naturligvis ta lærdom av den prosessen vi har hatt. Her vil Riksrevisjonens rapport være meget nyttig, og jeg er selvsagt enig med komiteen i at det er nødvendig å følge opp de mangler som er påpekt av Riksrevisjonen. Jeg vil samtidig peke på at til tross for de mangler som er påpekt, har det nasjonale programmet for kartlegging og overvåking vært et nyskapende arbeid mellom en rekke departementer. Dette har vært viktig for nettopp å samordne arbeidet med biologisk mangfold. Alle sektorer må være med og dra lasset for at vi skal oppnå å stanse tapet av biologisk mangfold.

Men vi har altså fortsatt en utfordring i forhold til å skape en felles forståelse av hva det nasjonale programmet bidrar med, og som komiteen også påpeker, er det nødvendig å treffe tiltak for å sikre en felles forståelse og bedre samordning av virksomheten.

Jeg vil også vise til det arbeidet som Artsdatabanken gjør på dette feltet. Her er vi godt i gang med å bygge opp en solid kunnskapsbase, og Artsdatabanken kan være en viktig leverandør for viktige beslutninger. Ett eksempel på det er den norske rødlisten over truede arter som ble lagt fram nå før jul, og som vil ha betydning for de beslutninger vi fatter framover.

Kritikken i rapporten går også ut på at vi ikke har tatt godt nok vare på verneområdene våre, det som kalles forvaltning og skjøtsel. Dette jobber vi nå med å rette opp.

Jeg vil nevne at en arbeidsgruppe nylig har lagt fram en rapport om det videre arbeidet for bærekraftig bruk, forvaltning og skjøtsel av verneområdene. Denne arbeidsgruppen har pekt på at det nå må legges rammer for framtidig utvikling i verneområdene, og at det må iverksettes en rekke tiltak slik at verneverdiene ikke blir redusert eller ødelagt.

Denne arbeidsgruppen understreker at forvaltningen av verneområdene må styrkes vesentlig dersom verneområdene i Norge i større utstrekning også skal kunne brukes som ledd i næringsutvikling og verdiskaping. Forvaltningen av verneområdene må tilføres mer ressurser for å kunne følge opp de forpliktelsene som ligger i et vernevedtak. Vi har også til vurdering et forslag om et eget verdiskapingsprogram for naturområder.

Jeg har satt stor pris på denne arbeidsgruppens rapport, og den gir et godt grunnlag for å komme tilbake til Stortinget med en egen sak om dette viktige temaet, slik energi- og miljøkomiteen bad om i budsjettinnstillingen sist høst. Så jeg vil også ta med meg rapportens forslag inn i arbeidet med budsjettet for 2008.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Torny Pedersen (A) [11:25:12]: I Soria Moria-erklæringen har Regjeringen klare mål i forhold til biologisk mangfold. Mange arter er truet, og situasjonen er alvorlig. Det vil denne regjeringen gjøre noe med, og vi legger fram en handlingsplan for bærekraftig bruk og skjøtsel av nasjonalparker og andre verneområder. Regjeringserklæringen slår fast at det så snart som mulig etter fattede vernevedtak skal utarbeides forvaltningsplaner – dette for å klargjøre hensikten med vernet, og hvilke vilkår som skal gjelde. Dette gjelder særlig for nasjonalparkene.

Det påbegynte arbeidet med å utvikle nasjonalparkene som en ressurs for lokalsamfunnene og for lokal verdiskaping skal fortsette. Vi vil gjenreise fagkompetansen i kommunene innenfor natur- og miljøvern, og mener dette vil bidra til en ny og offensiv vernepolitikk i landet vårt.

Riksrevisjonens rapport og evaluering har tilkjennegitt at vi ikke forvalter og skjøtter det vi allerede har vernet, på en tilfredsstillende måte. Dette er foruroligende, og det er en sterk påminnelse om at bevaring av det biologiske mangfoldet handler om mer enn å ekspedere vernevedtak. Skjøtsel og bærekraftig forvaltning av det som er vernet, er minst like viktig. Vi må styrke den kunnskapsmessige delen av forvaltningen.

Jeg blir mer og mer overbevist om at et godt samspill med lokalbefolkningen er helt nødvendig dersom vi skal nå våre målsettinger om bevaring av det biologiske mangfoldet, og dersom vi skal nå våre internasjonale forpliktelser. Vi får ikke resultater ved å tre ting ned over hodet på folk!

Vi har flere utfordringer, og da tenker jeg på den enorme gjengroingen vi opplever over hele landet på grunn av manglende beite og slått. Denne gjengroingen er også en trussel i våre to verdensarvområder – Vega på Helgeland og Geiranger- og Nærøyfjorden – som er kulturland-

skapsområder. Her må det midler til for å kunne drive en aktiv skjøtsel. Skal vernearven forvaltes til beste for våre etterkommere, må aktiviteten gjenskapes og opprettholdes. Dette arbeidet blir vi målt på internasjonalt allerede i 2011/2012, da disse to stedene skal evalueres.

Norge har ratifisert Landskapskonvensjonen fra 2000. Den trådte i kraft 1. mars 2004. Målet med den er å sikre en bærekraftig utvikling av kulturlandskapet, og at befolkningen må delta og få medinnflytelse for at verdiene skal kunne forvaltes på en god måte. Vi har en jobb å gjøre gjennom de årlige budsjettene, spesielt når det gjelder Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet.

Tord Lien (FrP) [11:28:42]: La meg begynne med å peke på det ene positive som Riksrevisjonens rapport peker på, nemlig at etableringen av Artsdatabanken vil kunne – dersom den blir fulgt opp på en skikkelig måte av oss og av Regjeringen – bidra til at kunnskapsbasert forvaltning i framtiden vil fungere. For øvrig spør jeg meg selv om «slakt» er et begrep man skal bruke fra Stortingets tallerstol – men resten av Riksrevisjonens rapport må vel kunne betegnes som slakt av Regjeringens vernepolitikk. Og for så vidt har komiteen gjennom sine merknader også slaktet Stortingets arbeid med vernepolitikk.

Fremskrittspartiet har i flere perioder påpekt at passivt arealvern i seg selv ikke er et godt miljøpolitisk virkemiddel, og at ressursene i større grad må settes inn på aktiv forvaltning og aktivt artsvern.

Så er det to forhold i Regjeringens svar som er spesielt urovekkende. Det ene var representanten Hagen inne på, at Regjeringen ved Miljøverndepartementet sier at «forvaltning og skjøtsel av allerede vernede områder vil bli prioritert på et senere tidspunkt». Dette sier Miljøverndepartementet etter å ha lest Riksrevisjonens rapport, og det er urovekkende.

Likeens gir departementet i svarbrev til Riksrevisjonen uttrykk for at merknadene som Stortinget skriver, ikke bør tillegges vekt som styringssignaler. Nå er jeg opposisjonspolitiker, og at mindretallets merknader ikke blir tillagt vekt, skjønner jeg for så vidt, men at også enstemmige komitemerknader ikke skal tillegges vekt av Regjeringen, overrasker meg. Da konstaterer jeg at jeg har kastet bort mange kveldstimer på Stortinget med arbeid som likevel ikke blir fulgt opp.

Det store problemet i denne saken er at arter forsvinner, også fra vernede områder. Kunnskapsbasert forvaltning, slik den ble vedtatt for fem år siden, er langt fra å være implementert på en skikkelig måte.

Passivt arealvern medfører svært ofte konflikter mellom grunneiere og lokale politikere på den ene siden og Regjeringen på den andre siden. Stortinget har gang etter gang påpekt at konfliktnivået i slike saker må reduseres. Når grunneiere som mister forvaltningsretten til sin egen grunn, samtidig får vite at artsmangfoldet i området fortsetter med å forsvinne – og, mest sannsynlig, ikke blir bedre ivarett – tror jeg kanskje at konfliktnivået vil øke.

Jeg vil bare nok en gang påpeke at Fremskrittspartiet flere ganger har tatt til orde for at man nå må ta en pause i vernearbeidet og heller se på forvaltningen og de økono-

miske og biologiske konsekvensene av den vernepolitikken som Regjeringen har ført. Jeg gjør oppmerksom på det.

Børge Brende (H) [11:32:10]: Først må jeg få lov til å si at jeg håper vi også får andre anledninger til å diskutere viktigheten av artsmangfoldet i verden og de truslene det står overfor, enn når vi har en rapport fra Riksrevisjonen på bordet.

Grunnen til at jeg sier det, er at etter de menneskeskapte klimaendringene som vi står overfor, er nok det at artsmangfoldet vårt forsvinner i et tempo som kanskje er hundre ganger høyere enn det som følger av en naturlig utvikling, en av de store miljøutfordringene i vår tid. Det er faktisk slik at livets bibliotek er i brann. Mange arter forsvinner, og en art som forsvinner, den forsvinner for alltid. Derfor har vi fra norsk side hatt en aktiv holdning internasjonalt, bl.a. under Johannesburg-toppmøtet, til at vi skal stoppe tapet av det biologiske mangfoldet globalt og også i Norge. Jeg kan slutte meg til mange av de vurderingene som miljøvernministeren kom med i sitt innlegg, knyttet til de utfordringene vi står overfor.

En måte å håndtere tap av artsmangfold i Norge på er å ta vare på områder og sikre dem mot unødvendige inngrep. Hvis det er rødlistearter som er truet, kan man sikre dem mot nye veiutbygginger i området. Man kan også sikre ved ikke å føre høyspentledninger inn i truede områder. Dette gjør man gjennom den tradisjonelle arealvernepolitikken, slik at man tar vare på naturen for kommende generasjoner. Når man har økt nasjonalparkarealet i Norge de siste årene med 60 pst., kan ingen komme og fortelle meg at det ikke er en viktig del av strategien for at Norge også skal oppnå sine internasjonale forpliktelser på området. Det er i så fall en misforståelse.

Det Riksrevisjonen gjør, er ikke å slakte den vernepolitikken som Norge har ført. Andre land, bl.a. USA, har kommet minst like langt som Norge når det gjelder å sikre inngrepsfrie områder. Men det Riksrevisjonen påpeker, er at når det vernede arealet øker, må man også øke ressursene til skjøtsel. Det er jeg helt enig med Riksrevisjonen i.

Jeg har også merket meg at en samlet komite sier at det er Stortinget som formulerer hvilke målsettinger man har, og at det er Stortinget som hvert år vedtar et budsjett som er summen av de statlige utgifter Norge kan tåle, slik at vi også fremover skal kunne ha en ansvarlig nasjonal politikk. Jeg synes at man må merke seg det komiteen skriver:

«Det er Stortinget som hvert år bestemmer bevilgningsnivået og ambisjonsnivået; ikke departementene.»

Fleire av dem som har talt, har vært med på de årlige budsjettforlikene. Jeg har merket meg at det sågar er de som har bevilget mindre penger til dette området, som også har meldt seg på i debatten og ikke er fornøyd med at man ikke bruker mer penger.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til sak nr. 2.

(Votering, sjå side 1697)

Etter at det var ringt til votering, sa
presidenten: Stortinget går då til votering i sakene nr. 1 og 2.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Presidentskapets medlem Carl I. Hagen sett fram eit forslag. Forslaget lyder:

«Ny § 13 b i Stortingets forretningsorden skal lyde:

I tillegg til de komiteer som er omtalt i § 10 oppnevnes også en sikkerhetskomité. Sikkerhetskomiteen har til oppgave å drøfte med regjeringen viktige spørsmål om landets indre sikkerhet og antiterrorarbeidet, beredskapsplaner, samt de operative sikkerhetstiltak overfor etater, direktorater, departementer, institusjoner og myndighetspersoner. Slik drøftelse bør finne sted før viktige beslutninger fattes. Sikkerhetskomiteen skal følge de tiltak som blir gjort på det interne sikkerhets- og antiterrorområdet i henhold til gitte fullmakter og bevilgninger, og føre kontroll med regjeringens myndighetsutøvelse på dette området.

Sikkerhetskomiteen består av Stortingets president som leder og visepresident som nestleder, partienes gruppeledere med nestledere som varamenn, samt justis- og forsvarskomiteens ledertrio.

Lederen kaller sammen komiteen når vedkommen- de mener det er nødvendig, eller når statsminister, justisminister eller en tredjedel av komitémedlemmene anmoder om det.

Forhandlingene i sikkerhetskomiteen skal holdes hemmelige, hvis intet annet uttrykkelig bestemmes.

Det samme gjelder for fellesmøter denne komité har med andre komiteer. Også innkallingen til komitémøter skal være hemmelig.

Sikkerhetskomiteen kan også la embetspersoner møte for å gi informasjon og svare på spørsmål, sammen med medlemmer av regjeringen.»

Det vert votert alternativt mellom dette forslaget og tilrådinga frå Presidentskapet.

Presidentskapet hadde tilrådd:

Dokument nr. 8:102 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Carl I. Hagen, Per Ove Width og Jan Arild Ellingsen om opprettelse av en sikkerhetskomité i Stortinget – bifalles ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom tilrådinga frå Presidentskapet og forslaget frå Carl I. Hagen vart tilrådinga frå Presidentskapet vedteken med 77 mot 23 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 11.43.02)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde tilrådd:

Dokument nr. 3:12 (2005-2006) om Riksrevisjonens undersøkelse av myndighetenes arbeid med kartlegging og overvåking av biologisk mangfold og forvaltning av verneområder – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

S a k n r . 3

Referat

- (106) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Torbjørn Andersen, Tord Lien, Børge Brende og Ivar Kristiansen om en energipolitisk handlingsplan (Dokument nr. 8:29 (2006-2007))
Samr.: Vert sendt energi- og miljøkomiteen.
- (107) Evaluering av nytt regelverk for barnebidrag (St.meld. nr. 19 (2006-2007))
Samr.: Vert send familie- og kulturkomiteen.
- (108) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Jan Tore Sanner, Hans Olav Syversen og Lars Sponheim om skattefritak for arbeidsgiverbetalte behandlingsutgifter og sykeforsikringer (Dokument nr. 8:26 (2006-2007))
Samr.: Vert sendt finanskomiteen.
- (109) Riksrevisjonens undersøkelse om brukerretting av offentlige tjenester (Dokument nr. 3:3 (2006-2007))
- (110) Riksrevisjonens undersøkelse av fastsettelse av særavgifter i toll- og avgiftsetaten (Dokument nr. 3:4 (2006-2007))
Samr.: Nr. 9 og 10 vert sende kontroll- og konstitusjonskomiteen.
- (111) Representantforslag fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad, Gunnar Kvasheim og Gunnvald Ludvigsen om en gjennomgang av regelverket for kompensasjon til kommuner som rammes uforholdsmessig hardt av flom, ras og naturskade (Dokument nr. 8:28 (2006-2007))
Samr.: Vert sendt næringskomiteen.
- (112) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Borghild Tenden, Øyvind Halleraker, Trond Helleland og Jan Sahl om at nye Lysaker stasjon tilpasses prinsippene om universell utforming (Dokument nr. 8:27 (2006-2007))
Samr.: Vert sendt transport- og kommunikasjonskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart handsama ferdig.

Ber nokon om ordet sett i høve til § 37 a i Stortingets forretningsorden? – Møtet er slutt.

Møtet slutt kl. 11.45.